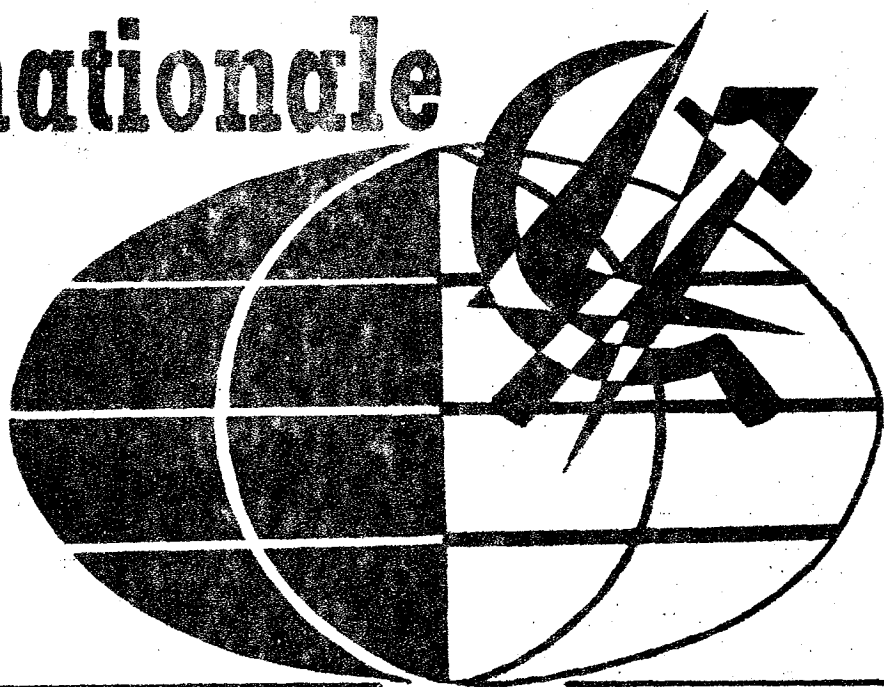

5/64

de internationale

Uitgave van de
NEDERLANDSE SEKTIE VAN DE
VIERDE INTERNATIONALE

proletariërs
aller landen
verenigt u!

DE INTERNATIONALE.

Orgaan van de Nederlandse Sectie van de Vierde Internationale.

Verschijnt maandelijks

8ste jaargang

mei 1964

Administratie : L.Plekker Tolstraat 123^{IV}

Amsterdam-Zuid

Gemeente Giro : Amsterdam P-7185

Abonnementsprijs f 4,- per jaar

Wij bieden hierbij de lezers onze excuses aan voor het feit dat wij geen 1 mei nummer hebben laten verschijnen. Oorzaak van deze onvergeeflijke nalatigheid is een zeer ongelukkige samenloop van omstandigheden, die deels buiten onze verantwoordelijkheid lag. De Redactie.

DEZE MAAND

NEDERLAND

De Anti-atoombomdemonstratie.

De mars op 4 april was een succes. Voor het eerst na jaren is het mogelijk geweest dat de CPN op grote schaal medeed aan een zeer belangrijke politieke actie die zij niet voor 100% zelf beheerst. Het was verheugend om te zien dat de sociale samenstelling van de stoet hiermee meteen veel proletarischer is geworden. Deze poging tot doorbreking van haar isolement betekende overigens niet dat daarmee een eind was gekomen aan de stalinistische methodes van Paul de Groot en consorten. De wijze waarop zij Henk Gortzak hebben proberen weg te werken, is een grof schandaal. Er zal voor moeten worden gewaakt dat de anti-atoombeweging niet op deze wijze wordt kapot gemaakt. De samenwerking met de CPN hoort juist in te houden het niet doen van onaanvaardbare politieke concessies. Dit in het algemeen, en de noodzaak tot samenwerking voor de CPN-leiding, met oppositionele communisten zal de destalinisatie alleen maar kunnen bevorderen.

Een andere minstens even belangrijke kwestie is het lage politieke niveau waarop zich de demonstratie afspeelde; slechts eenmaal werd door een spreker het uittreden uit de NAVO aan de orde gesteld. Het is zo best mogelijk en zelfs waarschijnlijk, dat ondanks de nieuwe stap voorwaarts, de anti-atoombeweging opnieuw in een slop raakt. Daarom moet er alles worden gedaan, niet alleen om een massabasis te krijgen doch tegelijkertijd ook om de beweging op een politiek hoger peil te brengen, door concretisering en verscherping van de lousen. Uittreding uit de NAVO zal het minste zijn dat moet worden gestist.

1 mei, de politieke partijen, een kleine balans

Ondanks de enorme sprongen vooruit, die de mensheid sinds het eind van de 19de eeuw heeft gemaakt, moet ook wel eens worden gezien hoe langzaam bepaalde dingen zich ontwikkelen. In 1889 werd te Parijs in de Salle Pétrelle, bij de oprichting van de IIde Internationale een resolutie aangenomen om op een vaste dag te demonstreren voor de 8-urendag. Op de 74ste 1 mei viering hebben we nu nog geen feitelijke 8-urendag. Men kan wel zeggen dat er een weekend van 2 dagen gewonnen is, doch dat is beslist een onvoldoende compensatie voor de huidige te lange werkdag. 8 uur per dag en 40 uur in de week hoort nu de eis te zijn.

Schrik is ook het contrast tussen de enorme vlucht en de toenemende omvang van de 1 mei viering buiten Europa allereerst, en datgene wat er in Nederland te zien is. In de PvdA en de NVV sfeer werd een dieptepunt bereikt. Met een vaag gevoel voor de verandering van het politieke klimaat nu geldig ook aan zelfs in Nederland, hebben sommige leiders en de VARA nog een zekere compensatie proberen te geven, op emotionele wijze. Burger en Van Wingerden bedreven een opvallend stuk demagogie, om de arbeiders weer een tijdje aan de leiband te houden. En niet zonder reden.

Zo groot is versplintering van de Nederlandse arbeidersklasse, zo gedegen-

(Wordt voortgezet op pagina 12)

HET 21ste PARTIJCONGRES van de C.P.N.

PAUL DE GROOT ONTDEKT DE MASSA.

Het sinds eind Maart te Amsterdam gehouden 21ste partijcongres van de C.P.N. heeft bijzonder weinig nieuws opgeleverd; en dat wil wat betreft de C.P.N. dan zeggen dat weinig nieuws, slecht nieuws is: alles bleef bij het oude, zoals ook blijkt uit het handhaven van de hele stalinistische meute in het partijbestuur (De Groot, Baruch, de gebr. Wolff, A. Averink, Maas etc.)

Een "nieuwe orientatie", een andere koers werd bepleit, en natuurlijk met "algemene stemmen" aangenomen. De C.P.N. zal nu het brede eenheidsfront van P.S.P.ers, linkse sociaal-democraten en communisten tot stand brengen. Het zou alleen al bijzonder interessant zijn te vergelijken wat De Waarheid nu over de P.S.P. schrijft, met het stompe, zinnige vuil dat ze tot voet zeer kort geleden nog over deze partij uitstortte. (Men leze daarvoor nog eens na de C.P.N. brochure: "Is de P.S.P. wel zo vredelievend?")

Wat de buitenlandse politiek betreft bleek ook nu weer dat de C.P.N. leiding niet bereid (of in staat) is om een zelfstandige politiek te ontwikkelen. Natuurlijk is het verheugend dat de De Waarheid - wel is waar zeer voorzichtig - iets van de kritiek op de in de U.S.S.R. verschenen anti-semistische brochure heeft overgenomen, maar hierin volgde men duidelijk de Franse C.P. na - zoals trouwens de partij van Thorez nog altijd het Westeuropese voorbeeld voor de C.P.N. is. De Groot merkte in zijn rede op dat "wij het onze Chinese kameraden niet kwalijk nemen dat zij kritiek op andere partijen oefenen" (al achtte hij die kritiek onjuist), maar dat betekent voor de C.P.N. natuurlijk niet dat zij van dit recht zelf ook gebruik maakt - de enige kritiek was die op de kunstpolitiek van de C.P.S.U.

Ook uit de "discussiebijdragen", zoals die in de Waarheid werden gepubliceerd, bleek niets van een breuk, hoe klein ook met de stalinistische, bureaucratische praktijken van de C.P.N. leiding die er de hoofdoorzaak van zijn dat de C.P.N. in een isolement ver-

keert. Reeds voor het congres werd een lid dat in een document het gewaagd had kritiek te leveren op de partijleiding, geroyeerd. Deze kritiek was voor een deel geïnspireerd door de opvattingen van de Chinese communisten; ze bevatte echter ook zeer juiste punten, bij voorbeeld ten aanzien van de opportunistische houding van de C.P.N. met betrekking tot de N.V.V. leiding die soms in de Waarheid zelfs wordt geprezen. In plaats van de meedogenloze strijd te voeren tegen de corrupte N.V.V. leiding, die de arbeidersklasse op beslissende momenten steeds in de steek laat, beperkt de C.P.N. en haar dagblad er zich toe de politiek van het N.V.V. te "corrigeren".

Al bleek op het laatste C.P.N. congres opnieuw geen mogelijkheid voor fundamentele kritiek en discussie: de ontevredenheid bij de kaders en militanten neemt toe. Ze heeft zelfs mede kunnen leiden tot de uitgave van een gestencild orgaan De Rode Vlag door een - waarschijnlijk kleine - groep pro-Chinese arbeiders die nu nog lid zijn van de C.P.N. (Wij hopen op de inhoud van de Rode Vlag nog nader terug te komen).

Aan de hand van een voorbeeld uit de praktijk zullen we nog aantonen dat de zogenaamde "nieuwe orientatie" van de C.P.N. alles behalve een orientatie in revolutionair-marxistische richting betekent.

Als één van de belangrijkste initiatieven van de laatste tijd zien wij de oprichting van de "Centrale Commissie" van de grafici.

Zoals men weet wil deze Commissie de loonstrijd meer kracht bij zetten en dit verbinden met de strijd voor een herovering van (de leiding) van de vakbeweging door de arbeiders.

De C.P.N. heeft deze zware strijd van de Commissie nooit voor de volle honderd procent ondersteund; het gebeurt op een halfslachtige wijze die veroorzaakt wordt door twee redenen: ten eerste wil de C.P.N. leiding zichzelf en haar leden "aanvaardbaar" maken voor de N.V.V. bureaucratie - en daar past het gevecht tegen Roemers, Kloos en

v.d. Boogaard niet in; in de tweede plaats werden de C.P.N. leden uit de Commissie verwijderd, niet omdat ze communisten zijn, maar omdat ze de op een democratische wijze genomen besluiten van de Commissie saboteerden.

Zoals men weet zijn inmiddels de negen leden van de Commissie uit de A.N.G.B. en de katholieke bond geroyeerd.

Zeker, de Waarheid roept nu ook op in de bedrijven actie te voeren tegen deze roeyementen die volkomen met statuten en reglementen in strijd zijn, maar het schrijft tevens: "Er kunnen terecht bezwaren aangevoerd worden tegen de wijze waarop enkele leden van de landelijke commissie tijdens de acties zijn opgetreden". (De Waarheid, 17 April)

Juist als men van mening is dat een actie voorwaardelijk, met kritiek dus, ondersteund moet worden, heeft men ook de plicht aan te geven waartegen die kritiek zich richt. En dit heeft de Waarheid nagelaten, zodat een opmerking als hierboven geciteerd slechts insinuerend werkt.

"Vakbondseenheid", een uitgave van het door de C.P.N. geleide "Centrum van Propaganda voor Eenheid in de Vakbeweging en klassestrijd", is al wat duidelijker in zijn bedoelingen.

We laten nu een lang citaat volgen uit "Vakbondseenheid" waaruit duidelijk blijkt dat de C.P.N. de strijd binnen de vakbeweging uit de weg gaat.

Na het beginstadium van de Centrale Commissie positief beoordeeld te hebben schrijft "Vakbondseenheid": "Toen deze Commissie echter, door het optreden van personen buiten het grafisch bedrijf, meer en meer optrad als een soort vereniging, een organisatie in de organisatie (de vakbonden) ging het de verkeerde kant uit. Zo werd eerst geprobeerd op kosten van de commissie een politiek blaadje uit te geven, geschreven door een zekere heer van Tijn, redacteur van het blaadje "Socialistisch Perspectief". Later werd, zonder overleg met de personeelscommissies, een bestuurder van de uit het N.V.V. geroyeerde bond van musici in de commissie opgenomen en werd er een discussie blaadje uitgegeven. Daarin werd alleen geschreven over de fouten van de bondsbestuurders (fouten die inderdaad aan de orde gesteld, becritiseerd en verbeterd moeten worden). "Vergeten" werd echter de actie in de bedrijven tegen de ondernemers

voor de uitbetaling van hoger loon, de hoofdzaak dus, te organiseren. Hierdoor werd de actie van de typografen voor een betere C.A.O. ernstig geschaad en dreigde dit laatste optreden van de commissie zelfs een tegenwerkende factor te worden.

De overgrote meerderheid van de typografen heeft dit gevaar bijtijds onderkend en in de bedrijven werd wel de juiste koers gevaren, door de actie per bedrijf te richten tegen de patroons met toenemend resultaat, ook in het loonzakje.

Het optreden van "Het Centrum" heeft ongetwijfeld in belangrijke mate hiertoe bijgedragen door het wekelijks uitgeven van het bulletin voor alle grafische werkers, waarin de mening van de typografen werd weergegeven".

Tot zover "Vakbondseenheid". Wij kunnen niet op alle leugens ingaan. Wij zullen ons beperken tot de bewering dat er een "dicussieblaadje" werd uitgegeven waarin de loonacties "vergeten" zouden zijn.

Op pagina drie van het eerste nummer van "Grafici en Democratie" (het bewuste blad) lezen we een uitstekende verhandeling over de nieuwe C.A.O. waarin ter bescherming van de lonen tegen de voortdurende prijsstijgingen EEN PERMANENTE OPENBREEKCLAUSULE WORDT GEEIST, dat wil zeggen dat de lonen onmiddellijk met terugwerkende kracht aan het gestegen prijspeil aangepast dienen te worden; verder wordt een volledige compensatie voor een eventuele huurverhoging verlangd, terwijl de vroegere eisen van de grafici (8% verhoging vanaf 1 October 1963 en nog eens 12% van 1 Februari 1964 af) worden herhaald. Verder de erkenning van het stakingsrecht zonder enige beperking. Ook in de daarop volgende nummers van "Grafici en Democratie" worden de looneisen van de grafici krachtig ondersteund en uitgebreid. Er is geen sprake van "vergeten" zoals "Vakbondseenheid" beweert. Waarom dan die grove leugen? Omdat "Grafici en Democratie" heeft ingezien dat de verdediging van de belangen van de arbeidersklasse pas effectief is in de vakbeweging als deze gezuiverd is van alle elementen die als verlensnoer van de reactionaire regering optreden. En de daadwerkelijke strijd tegen deze heren gaat de C.P.N. - en dus ook "Vakbondseenheid" - het liefst uit de weg.

Lenin heeft in zijn brochure "de Linkse Stroming" voorgoed afgerekend met die communisten die weigeren in "reactionnaire vakverenigingen" te werken, zelfs als zich daar de massa bevindt. Laat, zeer laat, zijn ook Paul de Groot c.s. hiervan overtuigd geraakt. Maar Lenin omschrijft wat hij met "werken" bedoelt: "Men moet ieder offer weten te brengen, de zwaarste hinderpalen weten te overwinnen, om stelselmatig, onverpoosd, hardnekkig en met taai geduld propaganda te maken en te agiteren, juist in die instellingen, verenigingen, bonden, ook al behoren zij tot de allerreactionnairste, waar zich maar proletarische of half-proletarische massa's bevinden". Lenin schrijft vlak daarvoor ook over het feit dat men om de steun van de massa's te verwerven niet bang moet zijn voor de "listen, voetangels en klemmen, voor de beledigingen en vervolgingen van de kant van de "leiders" die, zoschrijft Lenin, "als opportunisten en sociaal-chauvinisten merendeels direct of indirect met de bourgeoisie en de politie in verbinding staan.

Lenin schreef zijn brochure in 1920 tijdens de strijd tegen de "linkse" communisten (voorz. A. Pannekoek en H. Gorter); deze strijd is gewonnen, maar in de C.P.N. blijkt men, na 44 jaar, nog altijd niet begrepen te hebben dat het "werken in de massa-beweging" gepaard moet gaan met een onmedogenloze strijd tegen de opportunistische en bureau-

cratische leiding van het N.V.V.

Vandaar dat wij van de "nieuwe orientatie" van de C.P.N. niet veel verwachtingen hebben. Het destalinisatieproces dat zich onweerstaanbaar voortzet in de S.U. en andere arbeidersstaten in Oost-Europa, heeft de C.P.N. nog nauwelijks aangeraakt, evenals de wezenlijke behoeften van het bewuste Nederlandse proletariaat zich nog aan de versteende super-bureaucratische leiding van deze kleine partij in een klein land heeft weten op te dringen.

Doch ook de C.P.N. zal onontkoombaar in dit proces worden opgenomen. De symptomen van enige bescheiden discussie in de basis sinds 1963 vormen het aanzelende, nauwelijks merkbare begin. De tijd van de "De Groot's", van de "Albanezen" in West-Europa is in wezen onherroepelijk voorbij.

DIRK DE WIT.

GRAFISCHE ARBEIDERS: Organiseer in de bedrijven handtekeningenacties waarin geeist wordt dat het roeyement van de bestuursleden van de "Centrale Commissie" ongedaan wordt gemaakt!!!

Vecht ervoor dat de vakbonden weer het eigendom worden van de arbeiders zelf!!!

Ieder aanval op de "Centrale Commissie" en haar blad "Grafici en Democratie" moet worden afgeslagen!!!

De redactie van "de Internationale.

X-X-X-X-X-X-X-X

DE SOVJET-UNIE en de LANDBOUW

Eerst enkele feiten:

In December 1963 kondigt Chroesjtsjev in een zitting van het Centraal Comité van de C.P.S.U. een groots plan aan voor de ontwikkeling van de chemische industrie; i.a.h. om de grote achterstand in te halen die op dit gebied, door de dogmatische voorkeur voor de zware industrie is veroorzaakt, en - niet in de laatste plaats - om eindelijk voldoende kunstmest voor de nog achterlijke landbouw te kunnen produceren.

Op een gecombineerde zitting van het C.C. van de C.P.S.U. en de Ministerraad van 10 tot 15 Februari wordt het landbouwvraagstuk uitvoerig behandeld. De Minister van Land-

bouw Wolovtjenko deelde daar mee dat in 1964 voor graanland 10 miljoen ton kunstmest zouden worden gebruikt en in 1970 30 à 35.000.000.

Yezhewsky, (voorzitter van de Unie Vereniging voor de leverantie van machines aan collectieve en staatsboerderijen) stelt zeer scherp de achterlijkheid van de landbouw aan de orde: gebrek aan machines, vooral in de veeteeltsector, waar nog maar 50% van de watertoevoer en 26% van het melken gemechaniseerd is. Ondanks het feit dat het elektriciteitsverbruik in de S.U. sinds 1953 6 maal zo hoog is geworden, blijft het energieverbruik in de landbouw buitengewoon laag.

Veelbetekenend is de constatering dat er een heel hoog percentage van de voedselproductieafkomstig is van bevoeide gronden in de hele wereld is dat 14%; wat een veroordeling inhoudt van de uitgebreide droge rooibouw in de "maagdelijke gebieden" die zo jammerlijk is mislukt en zelfs woestijnen heeft voortgebracht).

Leon Maximov (eerste vice-voorzitter van de Raad van Ministers en Minister van Productie en aankoop van Landbouwproducten van de R.S.F.S.R. (Russische Sovjet Republieken) deelt mee dat er in 1964 meer dan 3000.000.000 roebel of 37% meer dan in 1963 aan staatkapitaal in de landbouw zal worden geïnvesteerd.

Chroesjtsjev komt (14 Febr.) terug op de noodzaak meer kunstmest te produceren.

De investeringen in de landbouw liepen, vermeldt hij, op van 985.000.000 roebel in 1953 tot 5.100.000.000 in 1963. Het inkomen van de collectieve boerderijen is in de zelfde tijd van 3.830.000.000 roebel tot 16.000.000.000 roebel opgelopen.

In 1953 ontvingen de collectieve boeren 1.600.000.000 roebel contant voor hun arbeid, in 1963 7.200.000.000. roebel.

Chroesjtsjev bepleitte voorts de instelling van een staatspensioen ook voor de kolchosboeren (de sovchosboeren hebben het al).

Op 28 Febr. wordt er een landbouwcongres georganiseerd in Moskou, van partij, regering en landbouwfunctionarissen, ter bespreking van het rapport van Chroesjtsjev naar aanleiding van de landbouwzitting van het C.C. van 10 - 15 Februari. Het rapport merkt o.a. op dat het C.C. voor de reorganisatie van de landbouw in 1962 het één en ander aan de Amerikaanse landbouw heeft ontleend, vooral wat de wetenschappelijke methoden betreft.

Zeer belangrijk is het voorstel om ook de beloning van bestuursfunctionarissen en wetenschappelijke medewerkers te verbinden aan de productieresultaten op de kolchozen en de sovchozen. Materiele aansporing is noodzakelijk naast de (ideële) prikkel van het bouwen aan het communisme. 1964 zou een nieuw beloningssysteem moeten brengen (iets wat lange tijd op verzet is gestuit).

Voorts moet worden vastgehouden aan de regeling van 1955: taak van de boerderij de door het plan gestelde hoeveelheid van een product te leveren, doch vrijheid voor

de kolchosboeren om te beslissen over de in te zaaien oppervlakte, het benodigde veevoeder, het aantal stuks vee dat gefokt moet worden, om aan het plan te kunnen voldoen. Chroesjtsjev is van mening dat men op moet houden om degenen die in hun taak hebben gefaald van de ene post naar de andere over te plaatsen. Er moet verder meer vertrouwen in de jongeren worden gesteld.

Minder opgewekt klinkt het voorstel om op de persoonsbewijzen aan te laten tekenen wat voor arbeid men heeft verricht, ook al valt Chroesjtsjev hierbij uit tegen de oude aanpak van Stalin die liever politie-paspoorten had. Doel hiervan: het enorme verloop van arbeidskrachten, dat al maar op zoek is naar beter werk, tegen te gaan.

Op 25 Februari valt de econoom professor A. Arzoumanian in de Prawda het Stalinistisch beginsel van de absolute voorrang van de zware industrie aan. Er moet een soepele verhouding tussen de verschillende sectoren van de economie worden gevonden, waarbij het belang van alle sectoren kan wisselen (dus ook niet een blijvend zwaartepunt bij de lichtere industrie of zo.)

24 Maart vindt de publicatie plaats van de gemeenschappelijke resolutie van het C.C. en de ministerraad (zie boven) waarin o.a. wordt vastgesteld, dat bij verschil van mening tussen landbouwbedrijven en bestuursorganen, het laatste woord aan de landbouwbedrijven is; en bij inbreuk op de rechten der kolchozen en sovchozen, moeten de betrokken ambtenaren ter verantwoording worden geroepen. Dit bevestigt de besluiten van 9 Maart 1955 en maakt de inbreuk hierop - met de instelling van de regionale (alle boerderijen controlerende) productiedirectoraten in 1962 - ongedaan.

Op 14 Februari valt de grote rede van Soeslof tegen de Chinese lijn, als antwoord op een reeks steeds scherpere Chinese aanvallen, die waren doorgestaan ook na de éézijdig ideologische wapenstilstand van de kant van de C.P.S.U. (29-11-'63).

(De aantijgingen van de Chinese delegatie op de Afro-Aziatische solidariteitsconferentie te Algiers - vergelijking van de S.U. met de Ver. Staten - was de laatste druppel die de emmer deed overlopen.)

Hierin deelt Soeslof mede dat Molotof, Malenkof en Kaganovitsch, de leiders van de "anti-partijgroep", uit de partij zijn gezet.

Er bestaat tussen deze gebeurtenissen, de economische hervormingen, het Sino-Sovjet conflict en de strijd ten de z.g. anti-partijgroep een verband: het totale wereld-historische proces van de destalinisatie. En in dit verband wordt nu steeds duidelijker ook de economische basis van de destalinisatie zichtbaar.

De geweldige maatschappelijke, economische wetenschappelijke, sociale, culturele ontwikkeling is tot een niveau gestegen waar zij steeds meer tegen de bureaucratische korst (waarbinnen desovjet-maatschappij en cultuur nog steeds ingeklemd is) stoot en hier en daar enigszins doorheen gaat breken.

Het engste Stalinistische dwangbuis is al een tijdlang doorbroken en nu blijken de Chroesjtsjevistische oplossingen van deze fase sinds het 22 Partijcongres in de praktijk ook totaal ontoereikend, in dit objectieve onstuitbare proces.

En het is al niet meer een objectief onbewust proces; ook al lijkt het er wel eens op, als we de eindeloze reeks van bureaucratische maatregelen, reorganisaties, nieuwe instellingen, controle-apparaten, decentralisaties en recentralisaties volgden in de afgelopen periode. Neen, de intelligentste vleugel van de nieuwe bureaucratie, o.i.v. Chroesjtsjev begint zelf te beseffen dat men er met administratieve maatregelen niet komt, en dat men tegen de grenzen van een bureaucratisch systeem aanbotst bij het zoeken naar serieuze oplossingen. Ook al is men zich waarschijnlijk niet bewust, hoever die doorbraak door dit systeem wel zal moeten gaan, om de landbouw en de andere economische problemen grondig op te lossen: completeer arbeiders en boeren beheer van alle bedrijven en als aanvulling daarvan: arbeiders en boerenbestuur, echte Sovjets.

De oude toestand

Tientallen jaren lang na de gedwongen collectivisering, is de landbouw en het platteland verregaand ten achter gesteld bij de industrie en de stad. De onderbetaalde landbouwarbeid heeft op éézijdige wijze een zeer grote bijdrage moeten leveren tot de socialistische kapitaals-accumulatie ten behoeve van de geforceerde industrialisatie.

Gevolg: - laag technisch peil van de landbouw en relatief primitieve toestanden op

grote delen van het platteland; - de achterlijkheid van de landbouw gedemonstreerd door het feit dat 1/3 van de beroepsbevolking en de helft van de totale bevolking op het platteland werkt en woont; - een buitengewoon lage mechanisatiegraad vergeleken met de landbouw in de hoogontwikkelde kapitalistische landen; - vaak een negatieve of zelfs vijandige instelling van de boeren aanzien van de staat; - een onmogelijk groot aantal wisselende contrôlerende apparaten, die geen rekening met de werkelijkheid houden en alleen abstracte plannen proberen te laten uitvoeren, tegen te lage prijzen; - schijnuitvoering van "het plan", bedrog, zwarte markt bij de permanente schaarste van vele producten.

Kortom, een toestand, die de landbouw tot de zwakste plek van de Sovjet-economie maakte en het collectieve bewustzijn verzwakte, wat tot uitdrukking kwam in de naar verhouding enorme productiecijfers voor de kleine lapjes grond van de kolchosboeren (veeteelt, pluimveeteelt enz.).

De reeks mislukkingen in de landbouw, tengevolge van misoogsten en bureaucratisch wanbeheer, vonden een hoogtepunt in de onverantwoordelijke stunt van het snel in cultuur brengen van de "maagdelijke gebieden" zonder irrigatie.

De krachten van de economische ontwikkeling en de daarmee verbonden destalinisatie dringen nu naar een uitbreken uit dit slop.

In de laatste fase begon het met het zoeken naar meer reële landbouwprizen, en is men nu toegekomen aan de wezenlijke kernproblemen, enorme investeringen, industrialisatie van de landbouw en decentralisatie en een zeer pril begin van iets wat naar de democratisering van de landbouwbedrijven zou kunnen leiden. Een moeilijke weg, waarbij voortdurend strijd tegen allerlei conservatieve Stalinistische en andere extreem bureaucratische weerstanden van geprivilegeerde lagen zal moeten worden gevoerd.

Chroesjtsjev ziet wel degelijk in welke richting de oplossingen zullen moeten worden gezocht, zoals al gebleken is uit de groeiende praktische belangstelling voor de Yougo-Slavische arbeidersraden en het Algerijnse arbeiders en boeren beheer.

Voor de grondige opheffing van de tegenstelling tussen stad en land is al veel eerder in de S.U. het toen puur theoretische idee ontwikkeld van de agrogorods, de landbouwsteden.

In die richting zal nu concreet moeten worden gewerkt. Op basis van een hoge industrialisatiegraad en concentratie van landbouwbedrijven (een proces dat al gaande is) zullen landbouwcentra moeten worden ontwikkeld waar de boeren alle technische, sociale, onderwijs en andere culturele voorzieningen ter beschikking moeten krijgen (op de Cubaanse staatsboerderijen zijn al belangrijke stappen in de richting van het geven van vele moderne technische en onderwijs voorzieningen gedaan).

Om, op deze wijze voor eens en altijd de primitiviteit van het boerenleven en al zijn negatieve gevolgen, uit de wereld te helpen. En daarmee ook alle reactionaire "romantiek" rond het eenvoudige ruige, aardgebonden boerenleven, definitief tot verleden tijd te maken.

Niet altijd gaat de ontwikkeling rechtlijnig progressief. Zo zullen de komende grote unies van sovchozen en kolchozen waarschijnlijk weer vrij sterk van boven af door de staat worden bestuurd. In veel sterkere mate dan de bedoeling van de landbouwers was, die in 1959 zo sterk om kolchos-unies vroegen, en die door Chroesjtsjev tevergeefs toen tegenover zware rechtsbureaucratische belangen, werden gesteund.

Maar de richting waarin zich het totale proces der economische ontwikkeling zich beweegt, is positief.

Markt, handel, winst, efficiency.

Op het ogenblik dat professor Lieberman zijn ideeën naar voren bracht omtrent de instelling van het marktbeginsel, van de noodzaak van handel en winst, in plaats van mechanische uitvoering van overmatig gedetailleerde plannen, zijn een aantal burgerlijke waarnemers van het leven in de S.U. aan het speculeren geslagen over de verburgerlijking van de S.U. en een eventuele mogelijkheid heel geleidelijk het kapitalisme te herstellen; dit mede uitgaande van de gedachte dat er zoveel overeenkomst schijnt te zijn tussen bepaalde Amerikaanse en Russische fabrieksdirecteuren, enz.

Het is hier een geschikt ogenblik om scherp te bestrijden dat de z.g. liberalisering op basis van een steeds hoger welvaartspeil van het socialisme af zou moeten voeren. Hoogstens van het Stalinisme af. Het is een misvatting socialisme gelijk

te stellen met de karikatuur die Stalin en de zijnen van centrale planning gemaakt hebben, voortkomend uit een enorm diep wantrouwen en minachting tegenover de scheppende mogelijkheden van de arbeiders en boerenmassa's; mogelijkheden die de huidige Sovjetleiding met succes gerealiseerd ziet in Yougo-Slavië en Algerije. En deze ijverig bestudeert.

Om te beginnen gaat het erom een soepele evenwichtige verhouding tussen centrale planning en vergaande verantwoordelijkheid van de bedrijven (in het leiden van de arbeiders en boeren van die bedrijven); om binnen het kader van een realistisch plan alles er uit te halen wat er in zit, zonder Stachanov methoden, zonder dwangmatige en schijnheilige planvervullingsjacht.

Daarbij zullen realistische en efficiënte verhoudingen tussen alle sectoren der economie, tussen productie en consumptie op elk niveau (vanaf die van brood tot aan die van zware machines) tussen investering in zware, lichte industrie en landbouw en directe massa-consumptie enz., moeten worden gezocht, telkens opnieuw, naar gelang de omstandigheden en het totaal economisch niveau verandert.

Het is alweer een misvatting te denken dat daarbij niets van de kapitalistische economie en burgerlijke economische wetenschap kan worden geleerd. Het ontlenen van praktische en wetenschappelijke elementen daarvan heeft in een collectieve economie toch altijd een andere betekenis. Het wesentliche blijft het verschil in bezitsverhoudingen. Binnen een socialistisch economisch kader kan men ondogmatisch naar steeds betere vormen zoeken.

Bij het zoeken naar genoemde gezonde verhoudingen en vormen is het vanzelfsprekend dat zakelijke efficiëntie en productiviteit van een bedrijf een zware maatstaf moeten zijn, ook voor het bepalen van het loon binnen dat bedrijf. Terecht gaat het nu in Algerije in de socialistische sector ook in die richting.

Doch productiviteits en efficiency verhoging in het bedrijf zijn niet voldoende. Men zal ook zo voordelig mogelijk moeten inkopen en redelijk gunstige prijzen voor zijn product moeten zien te verkrijgen. De eindresultaten en de "winst" worden toch immers mede bepalend voor de hoogte van

lonen, secundaire arbeidsvoorwaarden, andere voorzieningen voor de arbeiders en boeren, en voor de uitbreiding en modernisering van het bedrijf en de hele industrie. Arbeiders en boeren worden zo - en dat zoveel te meer nog door het arbeiders en boeren beheer - positief met het bedrijf verbonden, als collectief (wat nooit bereikt kan worden door de buitengewone bevoordeling van Stachanov (stoot-arbeiders) een bureaucratische methode die in wezen een burgerlijke oorsprong heeft en jammer genoeg nog niet tot het verleden behoort in de S.U.).

Vergelijkbare maatstaven moeten er ook in de economische verhoudingen buiten het bedrijf zijn. En die kunnen op het huidige niveau van de S.U. alleen gevonden worden als de grote richtlijnen van het overkoepelende plan worden aangevuld met decentralisatie en enkele elementaire beginse-
len van handel, markt, van consumptie naar mogelijke productie, van prijsbepalingen mede gebaseerd op vraag en aanbod.

Natuurlijk moet er voortdurend plannend stimulerend en corrigerend worden opgetreden, ten behoeve van de belangen der massa.

Doch als men zich te ver van de harde werkelijkheid af beweegt - (b.v. bij de irreële lage prijzen en te hoge consumptie in verhouding tot de productie in Cuba - uit idealisme - ; of bij kunstmatige lage prijzen voor de verplichte leverantie van landbouwproducten aan de staat - bureaucratische uitbuiting van de boer) enz., wreekt zich dat altijd. Er moet grondig afgerekent worden met de hele Stalinistische erfenis van slingeren tussen 1) forceren van de materie en 2) capituleren voor de materie, alles overkoepeld door een administratief schimmenspel met wisselende plannen, instanties en cijfers.

Waarlijk Marxistisch is het de materie, het object (welk dan ook) te bestuderen om er doeltreffend in te kunnen ingrijpen; niet op een burgerlijke of utopische manier doch rekening houdend met de levende objectieve werkelijkheid, zijn ontwikkeling en zijn wetten. Wetten die overigens veranderen met het niveau waarop de socialistische maatschappij zich bevindt.

Waarbij toch wel gewaarschuwd moet worden tegen al te utopische, al te eenvoudige voorstellingen van de toekomstige communistische wereldmaatschappij op basis van over-

vloed voor iedereen.

Kortom, geen angst voor de socialistische markt-economie!

Na deze algemene uiteenzetting nog even terug naar de landbouw en economieproblemen in engere zin. Het ging ons er niet om de situatie in een overdreven gunstig daglicht te stellen. We weten maar al te goed hoever de werkelijkheid nog is verwijderd van het hoogste socialistische stadium. Pijnlijk is het bij de anti-semitische selectie van economische misdadigers en speculanten (producten van bureaucratische overmatig-centrale planning, wanorde en te geringe productie van consumptiegoederen), aan bepaalde kanten van de "achterlijkheid" van de S.U. en restanten van barbaars-chauvinistisch Stalinisme te worden herinnerd.

Het economische peil van de S.U. maakt het nog niet mogelijk b.v. de coöperatieve kolchozen tot staatsboerderijen om te vormen (met veel gunstiger loon en secundaire arbeidsvoorwaarden en dus duur). Natuurlijk zal voortgaande destalinisatie de economische groei en ook het proces van verdere, verdiepte collectivisering kunnen bevorderen, zodat er een steeds sterker dynamische wisselwerking tussen economische en sociaal-politieke krachten tot stand komt.

Doch sprongen over de mogelijkheden van de economische basis heen, over perioden van de geschiedenis heen zijn onmogelijk, zoals Soeslov terecht tegen "grote sprongen voorwaarts" aanvoerde in zijn rede.

Hij was echter niet in staat om dat argument te richten tegen de officiële opheffing door het C.C. van de C.P.S.U. van de "dictatuur van het proletariaat" en de instelling van een "staat van het hele volk".

Het lijkt ons dat de tijd daar nog niet rijp voor is. Eerst zal minstens de enorm grote landbouwsector zo'n geïndustrialiseerd peil moeten hebben bereikt (met de genoemde totale opheffing van de tegenstelling van stad en land) dat de boer als afzonderlijke sociale categorie zal zijn opgeheven, en is opgegaan in de arbeidersklasse. We zullen dit moeilijke probleem laten rusten tot een uitvoerige bespreking van het Sino-Sovjet conflict.

Wij zullen dan met name ingaan op de jongste fase die is ingeluid met Soeslov's rede van 14 Februari.

Gerard Barendregt.

HET VROUWELIJK MYSTERIE (slot)

Eén van de voornaamste beroeps-"motiveerders" aan wie ongeveer een miljoen per jaar wordt betaald voor zijn diensten, vertelde de auteur hoe vakkundig dit bedrog wordt bedreven. Als zij goed bespeeld worden, kan aan Amerikaanse huisvrouwen het gevoel gegeven worden, iets te zijn, een doel te hebben, creatief te zijn, zich zelf te verwerkelijken en zelfs de sexuele bevrediging te verkrijgen (die zij missen) - door het kopen van dingen.

"In een vrije ondernemings-economie moeten we de behoefte aan nieuwe producten ontwikkelen. En om dat te doen moeten we de vrouwen zover brengen dat zij de nieuwe producten begeren. Dit kan door manipulaties worden bereikt. Wij verkopen hen wat zij behoren te wensen, jagen het onderbewuste op, brengen het in beweging.

De fabrikant wenst de vrouw terug in de keuken - en wij tonen hem hoe dit op de juiste manier te doen. Wanneer hij haar vertelt dat zij alleen maar vrouw en moeder kan zijn dan zal zij hem in zijn gezicht spugen.

Maar wij tonen hem hoe hij haar kan vertellen dat het creatief is om in de keuken te zijn. Wij brengen haar tot de behoefte om in de keuken creatief te zijn."

Om de huisvrouw zo te stimuleren dat zij een hartstoechtelijk "dingenkoopster" wordt stimuleren de "diepte-jongens" haar smaak voor voedsel, sex en voortplanting op overmatige wijze. Zo brengen de geslepen tijdschriften dramatische, volle pagina's beslaande gekleurde advertenties van reusachtige groenten; bieten, groene pepers en aardappelen, om niet te spreken van het sappige gebraden met druipende jus en donzige pasteitjes en cakes.

In een grote drukletter, die gewoonlijk gereserveerd wordt voor een eerste rangs primeur, wordt voedsel "beschreven gelijk een liefdesgeschiedenis" Deze orale bevrediging (bevrediging van de mond), eist op zijn beurt het kopen van het juiste huis met een schitterende keuken, soms versierd met mozaiek op de muren en echte schilderijen, uitgerust met glinsterende elektrische mixers, infra-rode fornuizen met ronde hoeken en al de andere uitrustingen en toestellen die op spitsvondige wijze

met de maag in verband staan.

Sexuele bevrediging wordt bovendien in het vooruitzicht gesteld in betoverende advertenties van lippenstiften en haarverven, haute couture kleding, parfums, auto's met veel groom en dergelijke zaken. De heilige vreugden van de voortplanting vragen een grote verscheidenheid van producten in blauw en rose, kinderkamers gevuld met speelgoed tot en met Dr. Sprock's in de mode zijnde baby-bijbel toe.

Dor één of andere nalatigheid wordt de lichaamsuitgang, de anus, met de minste verbeeldingskracht behandeld; zacht toilet-papier blijft nog toiletpapier, zelfs als het in vier verschillende kleuren en wit wordt gebracht.

Wanneer tenslotte, na al hun dolle in-kopen, de resultaten niet overeenstemmen met de beloften, worden de huisvrouwen uitgenodigd hun dorst te lessen met zout water.

Zij kunnen hun inkoop van dingen verdubbelen of verdrievoudigen, maar zoals de auteur uiteenzet, vrouwen hebben een verstand en vermogens die niet kunnen worden bevredigd door voedsel, sex, en de voortplanting op zich zelf.

En zij die denken dat hun ontevredenheid kan worden weggenomen door meer geld of een groter huis, twee stookgelegenheden in plaats van één, drie auto's, nog een baby, verhuizen naar een betere voorstad "ontdekken vaak dat het slechter gaat".

Het Vrouwelijk Mysterie speelt een net zo grote rol in de ondersteuning van de consumentenmarkt als de koude-oorlog propaganda dat doet op het terrein van de productiegoederen. Commentaar gevend op de explosieve "verkoops-"boom" in de Fabelachtige Vijftigerjaren, schrijft de auteur: "Er zou een knappe econoom voor nodig zijn om uit te rekenen wat onze overvloedige economie zou gaande houden, indien de huisvrouwenmarkt achteruit begon te gaan, precies als een econoom zou moeten uitrekenen wat er gedaan zou moeten worden als er geen oorlogsdreiging was."

Kortom, precies zoals de Handelaren van de Dood zich verrijken door exploitatie

van de "communistische dreiging" op buitenlandse fronten, worden de handelaren in vrouwelijke mystiek rijk door de exploitatie van de "angst voor onvrouwelijkheid" op het thuisfront.

Maar de wezenlijke dreiging, welke onder het algemeen bewustzijns-niveau ligt is de ontmenselijking van het Amerikaanse volk - een proces dat niet alleen de huisvrouwen raakt, maar de hele familie meezuigt in zijn maalstroom.

De maalstroom.

Met het kopen van dingen - zelfs een berg rommel - slaagt men er niet in om de Gelukkige Familie van Saamhorigheid te bouwen die de advertenties uitbeelden.

Integendeel, gezinsbanden degenereren tot banden tussen eigenaars van dingen.

Er zijn vele miljoenen verarmde vrouwen die verstoken zijn van de noodzakelijke dingen die hun leven dragelijker en voller zou maken. Maar deze bovengenoemde oververzadigde middelklasse-vrouwen zijn door het bezit van dingen bezeten, het verarmt hun persoonlijkheid.

Wanneer de vrouw is teruggebracht tot een dingenkoopster, dan wordt de echtgenoot "een ding in en om het huis" die zijn eigen koortsachtige activiteiten in de maatschappelijke wedloop rechtvaardigt door te stellen dat dit noodzakelijk is voor Vrouw en Kindertjss.

De kinderen worden ook omgezet tot levende bezittingen, in een huis dat met ornamenten van allerlei soort gevuld is.

Onmachtig om te begrijpen en nog veel minder in staat uit te drukken, wat de werkelijke oorzaak van hun wrevel is, raken vrouwen en echtgenoten, ouders en kinderen van elkaar vervreemd en geven elkaar vaak de schuld van de mislukking van hun leven.

Het meest wanhopig zijn die huisvrouwen die ermee opgehouden hebben te trachten al hun tijd te doden met huishoudelijk werk.

Want zij zoeken verlichting in de verkeerde richting. Sommigen worden geleid door de alles doordringende verheerlijking van "sex", zij worden de "sexzoeksters" binnen of buiten het huwelijk.

Hoe agressiever zij echter worden in hun jacht op sexuele gelukzaligheid, des te minder slagen zij erin te vinden wat zij zoe-

ken. Betty Friedan toont ons het "gezichtsloze", onpersoonlijke "sex"-zoeken van heden op als volgt:

"In plaats van de belofte te vervullen van oneindige (orgiastische) zaligheid, is geslachtsverkeer in het Amerika van de Vrouwelijke Mystiek een vreemde vreugdeloze nationale dwang aan het worden; zoniet tot verachtelijke schijnvertoning. De met "sex" overladen romans worden steeds uitdrukkelijker en vervelender. De "sex"stimulans in de damesbladen is van een ziekelijke hopeloze soort; de niet eindigende stroom van handleidingen die nieuwe technieken voor het geslachtsverkeer beschrijven, ver-raden een eindeloos gebrek aan normale prikkeling.

Deze geslachtelijke verveling blijkt uit de voortdurend in omvang toenemende omvang van de borsten van de Hollywood sterren, uit de plotselinge verschijning van de mannelijke penis als een advertentie"vonst"

Geslachtsverkeer is onpersoonlijk geworden, als men het ziet uitgedrukt in deze overdreven symbolen.

Maar van alle vreemde verschijnselen in het tijdperk van het Vrouwelijk Mysterie zijn de meest ironische deze: - de gefrusteerde sexuele honger van de Amerikaanse vrouwen is vergroot en hun innerlijke conflicten over het probleem "vrouwelijkheid" is ver-ergerd, waar zij moeten terugvallen van onafhankelijke activiteit, op het zoeken naar hun enige voldoening via hun sexuele rol in het huis. En waar de Amerikaanse vrouwen hun aandacht hebben verlegd naar het uitsluitende, uitdrukkelijke en agressieve najagen van sexuele voldoening of het uit-leven van hun sexuele fantasie, daar wordt de sexuele ongeïnteresseerdheid van de Amerikaanse mannen en hun vijandigheid tegen-over de vrouwen vergroot. Het lijkt wel als of de verkopers het genot van het geslachts-leven hebben geslacht.

Andere huisvrouwen wenden zich tot hun eigen kinderen als de naaste en meest han-teerbare middelen om hun ontevredenheid mee te verlichten. Voor de vrouwen "die leven voor hun kinderen", wordt de moederliefde omgezet in een "verstikkend liefde". Zelfs erger, vrouwen die worden beroofd van vol-wassen, normale verbintenissen, beginnen iets wat neerkomt op "liefdesgeschiedenis-sen" met hun kinderen. De meest gevoelige

-jonge mannen kunnen te gronde gaan aan dit proces. Vrouwen en jongens maken het grootste deel uit van de patiënten in psychiatrische inrichtingen. Meisjes die opgevoed zijn onder de invloed van het "Vrouwelijk Mysterie" lopen eveneens eerder gevaar stil te blijven staan op een infantiel niveau. Zij die jong trouwen brengen deze vergaande kinderlijkheid op hun eigen kinderen over. Betty Friedan noemt dit "voortschrijdende ontmenselijking".

Even schadelijk is het parasitisme dat wordt aangemoedigd in de middenklasse-milieus, waar alles wordt gedaan voor de kinderen, alles wordt gecontroleerd ten behoeve van hun comfort en plezier, tot aan de golf in hun haar toe.

De adverteerders voeden deze verwennerij met verkoopscampagnes, gericht op de verwerende (geef me dit en geef me dat)kinderen.

Deze dure verwennerij wordt geïmiteerd door de ouders uit de beter betaalde lagen der werkende klasse, die worden overgehaald tot het geloof dat zij hiermee "het beste" geven aan hun kinderen. In huizen waar het leven gemakkelijk is, daar neigen de kinderen ertoe zacht, passief, lui en onbekwaam op te groeien. Niet in staat tot het organiseren van een studie en werkprogramma, met het gebrek aan het verlangen om volwassenheid te bereiken, zijn zij er op uit hun vrije tijd te vullen met goedkope prikkels.

De auteur beschrijft het zo: "Een vragenlijst openbaarde dat er letterlijk niets was waar deze kinderen sterk genoeg voor voelden om er voor te sterven; zoals er ook niets was in wat zij deden waardoor zij het gevoel hadden werkelijk te leven.

Ideeën, de scheppende gedachte die uniek menselijk is, waren volledig afwezig in hun geest of leven".

Deze afwezigheid van een vitaal doel, deze onverschilligheid voor menselijke waarden, werd opgemerkt door legerdoktoren en psychologen die krijgsgevangenen uit de Koreaanse oorlog bestudeerden. Velen van hen verloren, ondanks hun Yankee voorouders geestelijke hulpbronnen, werden suf en ontoegankelijk, deden niets om hun zieke kameraden te helpen en gooiden zelfs anderen buiten in de sneeuw om te sterven.

Zulk een onmenselijk gedrag, was volgens één van die artsen "het resultaat van één of ander falen van de opvoeding in de kind-
heid en puberteit van onze jonge mannen.

Sociale bindingen.

Betty Friedan verbindt al de konsekwenties van de vlucht terug naar huis en gezin met het heersende conservatisme en het verlies aan belangstelling in publieke zaken en sociale strijd. "Wat de vrouwen overkwam is een deel van datgene wat ons allen gebeurde in de jaren na de oorlog. We vonden verontschuldigheden om de problemen uit de weg te gaan, waarvoor we eens de moed hadden, ze onder ogen te zien. De Amerikaanse spirit viel in een vreemde slaap; mannen zowel als vrouwen, verschrikte liberalen, gedesillusioneerde radicalen verwonderde en gefrusteerde conservatieven, elk op hun beurt - de hele natie hield op met groeien. Wij allen gingen terug naar de warme glans van thuis....."

Het was gemakkelijker en veiliger om aan sex en liefde te denken, dan aan communisme, Mc Carthy en de ongecontroleerde bom. Het gemakkelijker te zoeken naar de door Freud verklaarde seksuele wortels van het handelen van de mens, zijn ideeën en zijn oorlogen, dan kritisch te kijken naar zijn maatschappij en konstruktief te handelen om de fouten van die maatschappij recht te zetten." 1) Er was een soort persoonlijke terugtocht, zelfs bij de meest vooruitzienden, bij degenen met de meeste geest; we wendden onze ogen van de horizon af en beschouwden voortdurend onze navels.

Dit is zeker waar. Maar wat is het alternatief, bij totale verdrinking in het gezinsleven?

Betty Friedans diagnose van de ziekte is beter dan haar remedie. Zij suggereert opvoeding en studie, samen met boeiende, goedbetaalde betrekkingen de deur van de val zal openen. Dit is hetzelfde soort van beperkte individuele oplossing als de feministen vroeger voorstelden - en die later bleek in het geheel geen resultaten op te leveren. Enige gelukkige vrouwen kunnen doen wat de schrijfster heeft gedaan

1) Noot van vert. De mens alleen uit maatschappelijke invloeden en omstandigheden te verklaren is eveneens eenzijdig. Politiek en maatschappelijk denken is niet mogelijk zonder de verbinding met de psychologische ontdekkingen van de laatste tientallen jaren.

- omdraaien, een nieuw levensplan maken en uit de huishoudelijke kooi ontsnappen.

Maar het levenspatroon wordt voor de grote meerderheid der vrouwen vastgesteld door krachten die buiten hun persoonlijke controle liggen, n.l. de heersende machten.

De ziekten die Betty Friedan met zoveel indringende diepte en moed beschrijft zijn de producten van een ziek sociaal organisme, waar de rechten, het welzijn en de mogelijkheden van menselijke wezens afhangen van de bevelen van de profiteurs. Gedurende een kapitalistische oorlog kunnen de vrouwen uit hun gezinnen - bij miljoenen - gehaald worden en aan het werk gezet in de fabrieken. Maar als ze niet langer nodig zijn als voortbrengende krachten, worden ze naar huis terug gezonden om weer voornamelijk verbruiksters te worden.

In de beide gevallen is niet de behoefte van menselijke wezens beslissend, maar het belang van de monopolie-kapitalisten.

Deze meesters van Amerika vormen de levens en levensbehoeften van de vrouwen en het hele gezin, in overeenstemming met hun eigen corrupte, en verrotting brengende doeleinden.

Het lot van de vrouwen kan niet fundamenteel gewijzigd worden, voordat deze waarheid wordt begrepen en voordat naar dit inzicht wordt gehandeld.

De feministen uit het verleden konden hun beperkte hervormingen verwezenlijken binnen het kader van een nog opgaand kapitalisme.

Maar het kapitalisme van vandaag gaat zijn einde tegemoet. Het is goed dat vrouwen meer sociaal gaan denken, zoals Betty Friedan voorstaat, maar dat is niet genoeg.

Zij moeten socialistisch gaan denken, omdat alleen een totale verandering in het hele korrupte kapitalistische systeem ons kan redden van verdere ontmenselijking.

Evelyn Reed.

X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X

CONGO

Zeventien gevangenen sterven door verstikking.

Leopoldville, 8 Mei 1964.

Zeventien gevangenen zijn door verstikking om het leven gekomen in de cel van een gevangenis van de stad Mone-Ditu in de provincie Kasai. Vijf anderen zijn buiten kennis aangehouden. De politie in deze stad had voor gewoonte de deur van de cel open te laten, omdat er geen raam in de cel was aangebracht. Sinds een week besloot de politie, naar aanleiding van de ontvluchting van twee gevangenen, dat de deur van de cel gesloten zou worden gehouden. De volgende avond werden drieëntwintig gevangenen opgesloten in de cel.

Hun hulpgeroep liet de politie onberoerd en de nacht verliep verder in alle kalmte.

In de vroege ochtend ontdekte de politie in de cel zeventien lijken en vijf gevangenen buiten kennis.

"Le Peuple" van 9-10 Mei 1964.

X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X

Bij onze administratie verkrijgbaar de brochure van Michel Pablo: "DE VIERDE INTERNATIONALE, WAT ZIJ IS, WAT ZIJ WIL" prijs f 0'50.

X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X

GEEFT DE INTERNATIONALE DOOR ALS U HAAR HEBT GELEZEN! MAAKT ABONNEES! STUURT ONS PROEFADRESSEN!

reerd en verbureaucratiseerd zijn PvdA en NVV, dat de middelpuntvlietende krachten van de massabeweging af, steeds sterker beginnen te worden. Gezien de geringe omvang van de economische en politieke strijd op het ogenblik nog maar van bescheiden omvang. Maar zij zal voor een hele periode hoogstwaarschijnlijk aanhouden. Zeer in het bijzonder omdat onlangs weer bleek hoe moeilijk het is het gevecht tegen de NVV-bureaucratie te voeren (typografenstrijd).

De nog vrij sterk stalinistische CPN is niet in staat deze stroom op te vangen. Op haar 1 mei viering demonstreerde de CPN-leiding haar politieke armoede voor de zoveelste maal in de vaagheid van haar leuzen, en nog wel het best in de eis: een "neutraal Nederland", iets wat bij het vaagste bewustzijn van de verstrengeling der Nederlandse bourgeoisie met het overige imperialisme, zich onmiddellijk opdringt als een onmogelijkheid. "Neutraal" maken van de Nederlandse bourgeoisie kan alleen door deze te neutraliseren, door haar te ontwapenen. De destalinisatie van de CPN--die overigens groeit in het veranderende klimaat in Nederland--is te langzaam om haar op korte termijn voor zeer grote delen van de arbeidersklasse een beslissende factor te doen zijn; ook al mogen wij de klassefactor die de CPN is niet onderschatten.

In een dergelijke situatie is het begrijpelijk dat een deel van de arbeiders die een politiek bewustzijn ontwikkelt, en naar een uitweg zoekt, zich buiten de massabeweging gaat oriënteren; wat op politiek niveau betekent, in de richting van de PSP. Bij de politieke stilstand en de beperktheid van de klassenstrijd krijgt deze partij, in een objectieve ontwikkeling van maatschappelijke krachten voor een zekere periode een rol toebedeeld, waarvan de huidige kleinburgerlijke leiding zich niet eens bewust is, en die zij voor een deel waarschijnlijk niet eens wenst. Doch de situatie is gunstig voor een linkervleugel om de aansluiting bij de arbeidersklasse bewust te zoeken.

Het constateren van deze feiten op korte termijn betekent overigens geen zins, dat een oriëntering op de massabeweging geen zin heeft. Het gaat erom de ontwikkeling van de massa te volgen, en daar te zijn waar zij is. Als een deel der klassebewuste arbeiders zich in centristische richting wil gaan organiseren gedurende een bepaalde tijd, zal men echter ook daar aanwezig moeten zijn. Het in praktijk brengen van de algemene leninistische beginselen in het huidige Nederland is een buitengewoon zware opgave. Typografenstrijd.

Verblijvend was in ieder geval dat de PSP met een uitstekend 1 mei manifest uitkwam, waar terecht zwaar de nadruk werd gelegd op de loonstrijd, de bouwvakstaking, en de strijd der typografen tegen de ANGB-bureaucratie voor democratisering der bond. Deze strijd heeft nu aanleiding gegeven, toen zij voor de typografen het perspectief ging openen bressen te slaan in het bureaucratisch bastion, om de leden van de Centrale Commissie, de leiders van de strijd, te royceren en met broodroof te bedreigen. Hoe dan ook zal er gevochten moeten worden om dit roycement ongedaan te maken. Lukt dit niet dan zullen Van den Boogaart en de zijnen tot hun verdriet ontdekken dat de strijd om betere lonen en tegen hen die deze strijd belemmeren, zowel van binnen als van buiten de ANGB zal worden voortgezet. OUBEN VAN DAGEN demonstreerden massaal voor een betere AOW. Wij komen hier nog op terug, ook om de eis te ontwikkelen van het PREMIEVRIJE STAATSPENSIOEN, evenmin als de 8 uredag iets nieuws. En eveneens zullen wij uitvoerig de huurverhoging behandelen (in het volgend nummer) die de arbeidersklasse het laatste restje van de loonsverhoging (door de prijzen al zo geslonken) ontroofd.

== ++ ++ ==

INHOUD VAN DIT NUMMER:

- Pag. 1: Het 21ste partijcongres van de CPN, door Dirk de Wit.
Pag. 3: De Sovjet Unie en de landbouw, door Gerard Barendregt.
Pag. 8: Het vrouwelijk mysterie (Slot).